

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta dohány-üzletében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Politikai lap.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.

Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Elárulják a 48-at.

Hogy a koalíciós uralom uszályhordozói, a modern negyvennyolcas elmélet táglakú magyarozói: az Apponyiak, Szentiványiak, Déryk már rég kifordították és saját előnyeiknek, céljaiknak megfelelően átfestették a függetlenségi politikának, 48-as elveknek nekik immár divatmult, osdi köpönyegét, azt tudjuk 1905 óta, amióta a 67-es liberális, 67-es konzervatív, 67-es néppárti, 48-as néppárti, 48-as függetlenségi, 49-es függetlenségi, szociális forradalmi, 49-es köztársaságpárti és radikális szecularizáló szörnyblock létrejött, s amióta Apponyi, Kossuth, Andrassy, Rákovszky, Justh és Nagy Gyurka nap-nap után úgy változtatták politikájuk irányát, mint Kámfor Lizi az imádóit. De hogy ezek a honmentő lovagok nyíltan, szégyenérzet nélkül bevallják, hogy a 48-as politika, a Kossuth Lajos, Irányi Dániel, Helfy Ignác elve teher, nyűg nekik, az immár hivatalos alakban is bizonyítva van.

A Pesti Hirlap e hó 19-iki számában ugyanis *Urmány* Nándor Kossuthpárti képviselő, a székely nemzetségnek ez a szerencsétlen szülőltje vezércikkét irt, melyben leplezetlenül ezeket hirdeti: »Ha nagyobb programot adunk, akkor okvetlenül számításba kell venni azokat a határidőhöz kötött kérdéseket is, amelyek időközben, szükségszerűleg, önmaguktól napirendre kerülnek. Napirendre kerülnek az Ausztriával közös és közösen intézett ügyek.

És ezen fordul meg az ellenzéknek egy pártját tömörülése is.

A kérdés az, hogy ezekben meg tudunk-e egyezni? Mert életképes csak az olyan párt lehet, mely ezekben is előre megállapította, meghatározta a maga álláspontját. Különben az első fölvetődő kérdésnél szétesik.

Ez pedig csak *egy uton* valósítható meg. *Az ortodox álláspontot el kell ejteni a 48-nál is, a 67-nél is!*

Mi, negyvennyolcasok, amugy sem állunk már az ideális 48-alapon. Gyakorlati politikát csinálva, *kénytelenek voltunk a 67 törvényes intézményeivel, élő valóságával, működő szerveivel számolni.* A törvényes állapotot respektáltuk és *respektáljuk.* Sőt *egyelőre elégnék tartjuk* az abban biztosított paritás megvalósítását és fentartott jogainak szabad alkalmazhatását.

Méltóztatnak tudni, hogy mit jelent ez magyarán? Elejtését, elárulását a függetlenségi politika sarkalatos tételeinek. Végleges bucsut az önálló hadseregnek, a nemzeti önálló banknak s mindazon önállósításra, függetlenségre vezető törekvéseknek, melyek a függetlenségi és 48-as párt programjának tengelyét, gerincét képezik.

Ugyan micsoda erkölcsi bátorsággal és lelkiismerettel fognak az öblös hangú ellenzéki politikus urak a választók elé állani és kortesfogásaik ámitó mutatóványai közepette égre-földre esküdni, hogy ők igazi hamsitlan 48-asok, akik a nemzetről a közönség »bilincseit« le akarják szedni.

Bácsmegyei választópolgárok, különösen ott a szöke Tisza tájékán, ahol annyi

visszaélés történik a 48-as elvekkel, ha majd függetlenségi pártgyűlést rendeznek számotokra s ha a politikus és kortes urak cinikusan fogják hirdetni Kossuth Lajos tanát, Irányi elveit, — juttassátok eszökbe *Urmány* Nándornak hü szövetségesüknek a Pesti Hirlapban megjelent cikkét.

Halas contra Szabadka.

Valamikor, használhatnánk e kifejezést is, hogy réges régen, a Pésimégye legdélebbi részén elterülő Halas dominálta az egész környéket. Ez az uralom azonban rövid ideig tartott, s utána egy hosszú stagnálás következett be. A »hatalmas« város elvesztette vezérszerpét, a szomszédos városok egymásután kaparintották magukhoz köztintzményeit.

Tartott ez az állapot körülbelül az 1910 év elejéig, amikor új szelem, a haladás szellője lengte át a várost. Belátták a vezetők, hogy haladni kell, anélkül a város lakosai saját zsirukba fulladnak.

Nagy buzgalommal dolgoztak a vezetők s kezük nyomán meglepő gyors fejlődésnek indult Halas városa.

Magvalósította a majsai vasutat, magához vonván ezáltal hatalmas földterületet, felépítette iskoláit, csendőrlaktanyát szerzett és még sok egyebet, amelyek bácskaiakat nem igen érdeklik, s nem is érínthetik. Mi csak dicsérjük a haladást.

Az, ami bennünket, de leginkább Szabadkát érdeklí, hogy a gyorsan fejlődő város most a palicsi fürdő ellen tör, annak forgalmát igyekszik tönkretenni azáltal, hogy Sóstó fürdőjét átalakítja és gyógyfürdőnek rendezi be.

Tekintve azt, hogy a fürdő vize sótartalmon kívül radioactív anyagot is tartalmaz s a halaskecskeméti vasut kiépítése esetén jó közlekedéssel is fog rendelkezni, az új gyógyfürdő hamarosan erős konkurenciát fog csinálni Palicsnak.

Ezt a célszót a szabadkaiak is észrevették s nagyon ügyesen villamos vasut által akarják magukhoz csatolni Halast, hogy a kereskedelem és ipar a belsőbb összeköttetésből visszanyerje azt, amit az elhódított fürdő vendégek révén veszít.

Nem irigykedünk, nem gáncoskodunk a gyógyfürdő miatt, sőt ellenkezőleg, kívánjuk a remények, vágyak teljesülését.

Bálint Lajos

Üzenet egy szabadkai urnak.

A Szabadkán megjelenő »Függetlenség« f. é. 15. számában »Ki hazudik?« cím alatt, a Szabadkai tanítókat illető cikk jelent meg. Nekem — ki az ügyet nem ismerem és nem is illet — nem lehetne hozzászólnom, ha egy ismeretlen t. úr, csupa előzékenységből ezen számú lapnak egy példányát címre be nem küldi, s a cikket piros keretbe foglalva, csattanósabb már ismert kifejezésekkel feltérszti, pirosan aláhuzva, különös figyelembe nem ajánlaná. Ugyáltszik ezen cikk válasz akar lenni a »Bácsmegye«-ben és »Bácskák«-ban közölt »Kérelem a bácsmegyei tanítókhöz« című közleményre, s ha igen, úgy rövid válaszon is csak az lehet, a mit a Zomborban megjelenő testvér lapnak a »Bácsmegyei Függetlenség«-nek már üzentem.

Legkevésbé sem csodálom, hogy a t. ismeretlen és előzékeny szabadkai úr, ily stílus és modorban irt cikkeket lelkesedik, hisz egyik varjú a másiknak nem vája ki a szemét. Ismételt hangoztatom, hogy a tanítói állás- és hivatalossal össze nem egyeztethető azon eljárás, ha tanítóegyletben tanügyi, paedagogiai kérdések helyett pártpolitikát visznek be, s ott a vezetőség a tanítót a szerint itéli meg és osztályozza a mint a privatim egyik vagy másik politikai párt-

hoz tartozni látszik. Hát ez az egyéni szabadság, a meggyőződés kölcsönös becsülése?! Mily politikai párt keretében és harcokkal gondolja az ismeretlen ur a tisztességes tanítói fizetésrendezést kiküzhetni! Csak nem szociáldemokratákkal szövetkezve!! Higgadság és csigayér mindenek előtt! Megfontolt és mérlegelt eljárással mindig biztosabb a siker; ezt bizonyítja a tapasztalat.

Nevezhetik stréberkedésnek, az illető tanítókat parazitáknak, nem fogja az azok számát csökkenteni, kikben van annyi bátorság ezzel szemben, az ellentáborba állani. Az ostorozás csak használhat, a peilengére állítás meg nem árt s legyen a t. ismeretlen úr meggyőződve, hogy a tanítók ezen higgadtabb és józanabb gondolkozásu része, képezi a tanítótság zömét. Nem gondolja e t. uram, hogy a vihar, melyet a politikai párt szolgálatába szegődött tanítók, vagy ezek szöszölői ellenünk támasztanak, irányt változtathat és hogy még erősebb tombolásában Önöket seprí el? No majd meglátjuk! Egyelőre köszönet a *figyelmes* ismeretlen szabadkai urnak, ki szives volt a »Függetlenség« f. é. 15. számát nekem megküldeni. Legyen meggyőződve, hogy ezért mindig viszonzószolgálatra kész hive lesz és marad.

Hetényi Hesz Márton.

Az ujvidéki aviatikai ünnepségek.

— Saját tudósítónktól. —

Ujvidék, 1913. ápr. 23.

Hogy az Ujvidék társadalma által megindított hatalmas mozgalom a magyar aviatika fellendítése érdekében immár felkeltette a kormány és a hadvezetőség érdeklődését is, annak bizonyítéka a belügyi kormány rendelete, mely szerint az ország összes törvényhatóságát felszólítja, hogy a magyar aeroszövetséget gyűjtési actiója alkalmával a legmesszebbmenő támogatásba részesítse; és a hadtestparancsnokság ama intézkedése, mely szerint a csapatparancsnokoknak meghagyja, hogy az ujvidéki pünkösdi machingon résztvenni szándékozó testeknek szabadságot engedélyezzenek azzal, hogy ez a szabadságidő a szokásos évi szabadságidőbe beszámíthatni nem fog.

Az ujvidéki társadalomnak *Matkovits* Béla főispán és nagy buzgósággal működő nevével élén elsőként megindított actiója tehát már a kormánykörök figyelmét is magára vonta, mert ma már mindenki át van hatva a léghajózás jövőjének óriási fontosságától; mindenki felismeri azt a hatásaiban szinte kiszámíthatlan előnyöket, melyeket egy erős fejlődésben levő aviatika egy nemzet kulturájára, erkölcsi és anyagi fejlődésére, szociális és gazdasági alakulására gyakorolni képes.

A pünkösdi nagy aviatikai napok iránt érdeklődik a külföld is úgy, hogy alapos a kilátás és a remény arra, hogy eddig a vidéken még soha sem látott páratlan nagyszabású ünnepélyességekben lesz részünk, s hogy követendő példát szolgáltatunk az egész magyar társadalomnak arra nézve, hogy a nagy cél a magyar aviatika megteremtése, a magyar társadalom áldozatkészségével igenis elérhető.

Örömmel constatáljuk, hogy városunk társadalmának nemes intencióit a kormánykörök is felismerték, s hogy erkölcsi támogatásukkal sietnek a társadalom segítségére, hogy a nemes cél minél sikeresebben legyen elérhető.

Az aviatikai mozgalomnak a célja a következő:

1. Egy aviatikai központ létesítése Budapest közelében. Ezen a központi repülőtéren, mely a katonaság és a civil pilóták által közösen használandó, a következő intézmények találnak elhelyezést.

a) Katonai hangárok műhelyek és egy pilóta iskola, a melyek azonban nem lesznek az orszá-

gos gyűjtésből fizetve, hanem a közös hadügy-minisztérium költségvetéséből nyerne fedezetet.

b) Polgári hangárok, műhelyek és polgári pilótiskola. Ezek az országos aviatikai gyűjtésből építendőek. Itt kell megtelepedniök azoknak aeroplányáraknak, melyek Magyarországon létesítendőek.

c. A polgári pilóták és katonai pilóták által közösen használható tudományos intézmények, polgári és katonai szakemberek vezetése alatt, még pedig 1. egy motorfelülvizsgáló, 2. egy csavarfelülvizsgáló és aerodinamiai állomás, 3. egy anyagvizsgáló állomás 4. egy találmányokat és kísérletezési felülvizsgáló állomás katonai és polgári érdekek céljaira, 5. aerológiai obszervatórium, 6. nemzeti aviatikai múzeum, 7. aeroszabálmakat értékesítő hivatal.

II. A katonaság és polgári pilóták által közösen használható repülő telepek megteremtése.

III. Budapestről kiindulva, sugárszerűen az ország különböző tájréseire felé kisebb leszálló állomások, melynek kb. egyenlő távolságra vannak egymástól és így aero utakat képeznek. Az aero-utak kiépítése.

IV. Magyar aero konstruktorok gépeinek megépítése és kipróbálása, ugymint minden az aviatika haladását képező és jónak ígérkező magyar találmány kipróbálása.

V. A magyar aeromotorok és aeroplánok konstrukciójának és hidrolánok elősegítése és fejlesztése céljából díjak adományozása által, így a magyar aero ipar fejlesztése.

A rendező bizottság az alábbi felhívással indította meg a gyűjtést.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy József főherceg az ünnepségen való megjelenését kilátásba helyezte. *Matkovits* Béla főispán ugyanis *Nápolyból* a következő táviratot kapta:

József főherceg ur ő cs. és kir. fenégsége május 12-iki újvidéki aeróünnepségen megjelenését kilátásba helyezte.

Gróf Szapáry főudvarmester.

Matkovits főispán és a szép ügyért lelkesedő neje permanens tevékenységet fejtenek ki a siker érdekében. A főispáni hivatal valóságos előintézkedési és rendezési iroda, ahol az ezerfelé irányuló szálakat szövik. Csodálatos az a céltudatos, egyöntetű irányítás, melylyel a fáradhatatlan tevékenységű főispán az ügy érdekeit szolgálja.

Tóth Kálmán-estély Apatinban

— Saját tudósítókunktól. —

Apatin, 1913. ápr. 17.

Az apatini Lyceum-egyesület április 16-án Tóth Kálmán estélyt rendezett.

Tóth Kálmán élete és műveiről *Dömötör* Pál kir. ítéletábrái bírót tartott felolvasást, mely iránt lázasan érdeklődtek az apatiniak. Rendkívül érdekes felolvasása a nagyszámú közönséget teljesen lebilincselte. Rajongó szeretete szülőhelyének költője iránt sok eddig ismeretlen adatot hozott nyilvánosságra. Az országos híró, illusztris írónak igen nagy irodalmi beccsal bírót felolvasása megérdemelné, hogy napilapjaink, vagy irodalmi folyóirataink egyikében megörökítenék.

Az apatini »Szalon Orchester« *Schäffer* Jakab állami tanító vezetése mellett »Nyitányt« és »Eger várban dob-dobolnak« *Alluga* Gézáról zenekarra átírva *Schäffer* Jakabtól adta elő. Nagy művészi előadásuk a zenekar szorgalmát és zenei képzettségét dokumentálta.

Az est fényes számu volt *Tetténye* Bella kisasszony »Hervoja története« című költemény előadás. Bámulatosan kifejező mizsikája és gyönyörű szavai utólag zajos tetszésre ragadta a közönséget.

Schäffer Jakab karmester »Befutta az utat a hó« és »Hegedülnek vigan muzsikálnak« című népdalokat énekelte megszokott praecisítással. Kitűnő zongoraművésznőnk báró *Babarcy* Jenőné kísérte művészi rutinjal.

»Búra hajlik« és »Buza közé száll a dallos pacsrta« népdalokat dr. *Dömötör* Aladár énekelte neje zongora kíséretével. Kellemes hangja meglepetést és zajos tetszést keltett.

»Előre« szavaltá *Windisch* Lajos. Tóth Kálmán e költeménye is hozzájárult az est fényes sikeréhez. A siker főrése azonban a fáradhatatlan lyceumi elnöknek *Schmausz* Endre ny. főispánnak tulajdonítható.

A palánkai dalárda zászlószentelő ünnepélye.

— Saját levelezőnkől. —

Palánka, 1913. április 20.

Azt hiszem felesleges munka volna leírni, miért fontos kulturailag egy magyar dalárda az ország végvidéken, különösen nemzetiségi lakó-sok között. Mindenki tudja, hogy a dal mennyire tud hatni az emberre, a dal mennyire képes egyes ünnepélyek hangulatát lennköltté tenni. A dal tehát nagy, fontos eszköz egy oly vidéken, ahol sok a nemzetiségi lakós, kétszeresen fontos pedig ott, ahol megszűnik a magyarok vidék: a magyar anyaország.

Nagyjelentőségű tehát egy magyar dalegyesület a Bácska déli határán: éppen azért kell ezeket a dalárdákat, nagy gondjal ápolni, támogatni.

A palánkai dalárda — tudomásom szerint — harminckét esztendő óta ápolja a magyar dalt. Ahol csak hazafias ünnepély volt a hármast Palánkán, ott volt mindig, hogy az ünnepi hangulatot, az ünnepély fényét emelje. Rendezett a palánkai dalárda kirándulásokat is. Mindenütt szívesen fogadták őket. Lerándultak Palánkára is daltestvérek és azt hiszem nekik sincsen ok panaszkodni, hiszen oly magyaros és szívélyes fogadtatásban részesültek, ahogyan csak kedves vendégeket örömmel fogadni lehet.

Harminckét éves fennállása után vált csak valóvá a régen tárgyalt a régen óhajtott terv: a palánkai dalárda zászlószentelést tart. A tegnapi közgyűlés határozta el egyhangulag, hogy folyó évi július hó 5 és 6-án szenteli fel zászlóját. Az ünnepség nagyméretű lesz. Az előkészítő munkálatok már lázasan folynak. Tekintve a nagy munkát bizottságok alakultak.

Az első bizottság felkéri *marthonházi* Marton István jószágfelügyelő, a palánkai dalárda elnökének nejét zászló anyának. Ez a bizottság állapítja meg a zászló színét is. A bizottság tagjai: *Kühn* Ferenc igazgató, *Kardos* Pál és *Hepp* Ferenc karmesterek, *Acho* Izidor, *Joekel* Lajos, *Illés* Árpád, *Donát* Alfréd és *Krämer* Mátyás. A bizottság elnöke *Zsigmond* János a palánkai járás főszolgabírája, akit a tisztségre a következő tagok kerik fel: *Deák* Károly, *Kühn* Ferenc, *Joekel* Lajos és *Kreutz* Béla.

A második bizottság az ünnepélyt rendező tagjai: *ij. Lehaft* Gyula, *Groll* József, *Cservény* Károly, *Berner* Ferenc dalárdai tagok, akik a bizottságba még felkerik *Büchler* Róbert, *Potsta* György és *Bikár* György közs. jegyzőket, dr. *Bunda* Róbert ügyvédet és *Cservény* Gyulát.

Palánka tehát megint készül egy nagy ünnepségre, hiszen ez az ünnep nemcsak a dalárda, hanem egész Palánka ünnepe lesz. Nemcsak reméljük, hanem biztossan számíthatunk rá, hogy ez az ünnepség épp oly jól fog sikerülni, mint eddig még minden ünnepély sikerült.

Polgári iskolai tanárok gyűlése.

— Saját tudósítókunktól. —

Topolya, 1913. ápr. 21.

A polg. iskolai tanárok egyesületének bács-megyei köre e hó 19-én tartotta rendes közgyűlését Topolyán. a polgári iskola nagytermében.

A megyei polg. iskolák tanárai közül harmincnyolcan jöttek össze Topolyán. A gyűlésen megjelent dr. *Fárnek* Dezső a gondnokság elnöke, dr. *Rényi* József és a topolyai tanítók közül is többen.

Az elnöki megnyitó és a titkár beszámolója után *Kürtessy* Rezső igazgató a polgári iskolai tanárképzés reformjáról érkezett nagy hatással. Tetszéssel kísért előadása befejeztével benyújtott javaslatát a gyűlés egyhangulag elfogadta.

A pénztáros jelentése és a felmentvény megadása után *Kálmán* Károly szabadkai tanár előadása következett »A család és iskola együttes működéséről«. A mindvégig feszült figyelemmel hallgatott magvas fejtegetésekhez dr. *Rényi* tb. vm. főorvos tett helyénvaló, a testnevelés kérdését szakszerűen felőelő megjegyzéseket. Felszólalásának hatása alatt elhatározták, hogy javaslatot intéznek a budapesti központhoz.

A nyugdíjügyről *Szirtes* Zsigmond tanár tartott előadást, melyben vázolta az új nyugtörvénynek a régi és felekezeti iskoláktól az államhoz került tanárok kérelmeit. Javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Az indítványok letárgyalása után a gyűlésen résztvevő tanárok a Kaszinó szállodában megtartott banketten a vonatok indulásáig kedélyes hangulatban töltötték az időt.

A Kigyos-ügye a miniszteriumok előtt.

— Saját tudósítókunktól. —

Budapest, 1913. ápr. 22.

A Bácsborsódtól Küllöd-Bezdánig húzó Kigyospatak szabályozatlan volta sok bajt, kárt okoz a felsőbácskai községeknek. Jó minőségű, értékes földeket árterületté tesz s így akadályt gördít a biztos alapon nyugvó gazdálkodás elé. Régi vágya tehát az érdekelt birtokosoknak, hogy a patak szabályoztassék s ezzel az óriási földterület ármentesíttessék.

A Kigyos érdekelttség a szabályozást elhatározta, s ennek körösztülvitelére a maga részéről a Bajai Takarékpénztártól 130,000 kor. kölcsönt vett föl.

A kölcsönvétel jóváhagyása s a szabályozási munkálatokhoz való kormányhatósági segítség kieszközlése végett *Latino* Pál, a regőcei kerület képviselője és *Hiel* József regőcei községi jegyző, az érdekelttség megbízottja e hó 19-én a pénzügy- és a földmívelésügyi miniszteriumban voltak, ahol *Grim* és *Olgay* min. tanácsokkal tárgyaltak. A tárgyalásnak eredménye az, hogy az érdekelt gazdák régi kívánsága teljesülni fog. A két miniszterium ugyanis a Kigyos-társulat intézkedéseit helybenhagyja s kormánytámogatásra vonatkozó kérésüket teljesíti.

A Kigyos szabályozása 6—7 millió kor. hasznót jelent az illető érdekelttségnek.

Az áprilisi fagy következményei.

Az alábbi tudósítások megdöbbenő színekkel festik le azokat a nagy károkat, melyeket az e havi fagy a szőlőkön és gyümölcsön okozott:

Bácsalmás, ápr. 17. A szőlő vegetációja az egy hónap óta tartó tavaszi szép időben igen előrehaladt volt. Már itt-ott ujnyi hajtások voltak. Április 10., 11., 12-én 1—2 fokos éjjeli fagyunk volt. A csapokon levő szemek így elvesztek. 14-én reggelre igen erős fagyunk volt, amikor a föld felülete is kissé megfagyott. Ez a fagy tette a legtöbb kárt. A szőlőnek lehet mondani: 2/3-a elveszett, a csapokon itt-ott maradtak ép szemek és itt-ott nyugvó szemek is, ezek és ami kevés a fejből fog fakadni, ez lehet termésünk. A molyra is kell még számítanunk. Gyümölcsünkn, úgy mint barack, alma, körte, meggy, cseresznye, dió, őszibarack, szintén elpusztult. És valószínűleg a méhészek reménye, az ákák is teljesen oda van. (Ifj. M. J.)

Jánoshalma, ápr. 18. A szőlő kimunkálását itt és a környéken már március közepén megkezdtek és ez időre már jórészt befejezést nyert. A márciusi igen korai jó idő úgy a szőlőket, mint a gyümölcsöket fakadásra, illetve virágzásba csalta és így a már előrehaladott állapotban levő szőlőket az egymásután 2 napi igen erős fagy teljesen leperzselte. Az összes szőlőbimbók megtaplósodtak, a gyümölcsök a szilva kivételével megfeketedtek. 13-án éjjeltől reggelig hideg eső esett és reggeltől az idő még hidegebbre fordult erős északi széllel. A szőlőkből már nagyon kevés termés remélünk. (D. Ö.)

Baja, ápr. 16. Amitől félni lehetett bekövetkezett. A tenyészet mintha vesztét érezte volna, oly korán megindult a növekedés; a március végi kánikulai hőség minden alvó növényt kihajtásra serkentett. A természet valóságos csodát művelt. A barack szokatlan korán kivirágzott. A szőlő idő előtt annyira kihajtott, hogy április első napjaiban már fürtöket lehetett látni. A metszettel szőlő alulról fel, egész a hegyéig kiszőlült és mutatta a fürtöket; talán csak azért, hogy a gazdát rövid ideig megörvendeztesse. A gyümölcsfák a szép verőfényes tavaszi napokon virágpompába voltak öltözve, megörvendeztetve a gazdát a gazdagnak ígérkező gyümölgéssel. A termelőnek ezen öröme, reménye egyszerre megsemmisült. 10-én egy hideg szél lehűtötte a levegőt és 11-én virradóra bekövetkezett a katasztrófa. A hőmérő higánya a fagypontra alá szállott és a mélyebb fekvésekben sikon mindent letarolt a fagy. Délután esőre fordult az időjárás és estefelé havazott. 12-én reggelre ismét erős fagy volt, mely az előző napról megmaradt és átázott szőlőrügyeket és a virágzó gyümölcsfákat tette tönkre. 13-án reggel 5 óra tájban +6 C. fok mellett eső esett, 6 órára már +4 fokra szállt

a hőmérő és 7 órára már +1 fok volt a meleg, amikor az eső havazásba ment át, délfelé már csak fél fok meleg volt és este már a fagypontra alá süllyedt a higany. Éjjelre az égbolt kitisztult és 14-én reggelre ismét erős fagy volt. Ez épen elég volt, hogy a termelőnek minden reménységét teljesen fönkretegye. (A. L.)

Magyarkanizsa, apr. 16. Március elején a szép tavaszi napok megérkeztek. Az idő verőfényes derült napok mellett inkább száraz volt +14-16° R. hőséggel (árnyékban), mely a szőlőket és gyümölcsfákat hajtásra készítette. Minden szem gyönyörködött benne és a legszebb reményekkel kecsegtetett. Április elején az időjárás egészen megfordult; előbb esős, majd hűvös, később egészen téliésre fordult. 14-én már alig észrevehető hópelyhek szállinkóztak, este hűvös, sőt hideg lett és 15-én reggelre hólepel borította a földet; délelőtt téli, sűrű havazás, hóvihar volt és estig hullott a hó, erős északnyugati szél mellett, amely a növényzetet elhervasztotta. A szépen fejlődő szőlők hajtásai lekonyultak a dus főtökkel egyetemben, a levelek össze zsugorodtak. 14-én a hőmérő -11/2° R re süllyedt, 15-én +08° R. n állott, ma pedig +10° volt reggel hat órakor, később kis derengés mellett olvadás és gyenge havazás; a levegő hűvös, az ég inkább borult, az emberek főleg aggódnak a jövőn, mely még rosszabbat is hozhat szegény hazánkra. (P. J.)

A zombori választójogi határozat.

Itt közöljük azoknak a névsorát, akik a zombori városi közgyűlésen a munkapárt javaslatát fogadták el és a napirendre tűzést követelő ellenzékét.

A munkapárti javaslatra szavaztak: Antics A. Milán, Blagojevičs János, dr. Bruck Ármán, dr. Bruck Jenő, Bugarszki Szilárd, Buják József, dr. Czeizel Lajos, Cservenka Lajos, dr. Danninger Adám, Dzsinitis Simon, dr. Falcione Árpád, Falcione Nándor, Fincisz Antal, Fodor Mihály, Frey Imre, Gráff Nikáz, Huber József, Józits Gyula, Józits Simon, Józits György, Koczkar Zsigmond, Kovacsiz Uros, Konyovits György, dr. Konyovits Dávid, Konyovits Pál, Körmendy Imre, Kupuszarevits Lyubomir, Lallosevits György, Masits Tivadar, Maximovits István, Nikolics György, Obuskovits Tivadar, Ovczin István, Steiner Lajos, Schäffer Samu, dr. Scheer Ármán, Tárczai István, Topalov Sebő, Tomasits Antal, Vukicsevits Vladimir, Vuits János (Braca), Weidinger Frigyes, dr. Wolheimer József, Hauke Imre, dr. Alföldy Árpád, Gyurisits György, Listyevits Titusz, Lang Gyula, Latinovits Szaniszló, Spanyol József, Radisits Lázár, Thurszky Zsigmond, Agyits János, Popovits Szilárd, Szabó László, Auth György, Szabó Sándor, Vukicsevits B. Pál, Balku Gyula.

Ellenzékiek: Arsenovits István, Balogh Ernő, Bosnyák József ifj., Bosnyák Benő, Bosnyák Tóbiás, Buday Gergely, Bugarszki Athanasz, Dzsinitis Marian, Georgievits Koszta, Gombos Ignác, Henneberg Géza, Hermann József, Ilikits Sebő, Lallosevits János, Loógó Mátyás, Mayer Nándor, Mérő Ignác, Novakovits Izidor, Parcetics Sándor, Petényi József, Polzovits István, Prokópy Imre, Szimendits Sebő, Szuppek Gyula, Schnur Lajos, Thum Adolf, Vörös Lajos, Veigand Ferenc, Zsulyevits Ernő.

Kérelem a tanítósághoz.

Lapunk jeles munkatársa, Hesz Márton szentfülöpi tanító az ismeretes tanügyi polemikából kifolyólag a következő sürgős kérést intézi a megyebeli tanítósághoz:

Bizalommal és azon kérelemmel fordulok Bácsmegeye hatalmas tanítótestületének tagjaihoz, hogy nyilatkozzanak és vallják be őszintén, minden félelem nélkül; helyeslik-e azt, hogy a tanítószövetség közgyűlésén pártpolitikai határozati javaslatok előterjesztését, egyházi és világi hatóságok elleni kirohanásokat az elnökség megengedeti? Azonosítják-e magukat, az ott hozott pártpolitikai szinü és nemzetközi izü határozatokkal? Helyeslik-e azt, hogy a tanítószövetség ily módon és eszközökkel kívánja anyagi helyzetünk javulását elősegíteni?

Kérem az erre vonatkozó tantesületi, a vagy egyéni nyilatkozatokat címre (Szentfülöp) megküldeni, hogy a »Bácsmegeyei Függetlenségnek« kézzel foghatólag bebizonyítsam, hogy mennyire nem hivatott az az ösztantitóság nevében olyasmit állítani, melyet mi a tanítói állás-hivatással összeférhetőnek nem tartunk, s hogy mennyire nem azonosítja magát, a tanítószövetség politikai pártállásával, irányzatával!

Bátmonostoriak a pénzügyminiszternél.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, 1913. apr. 23.

A bátmonostori közbirtokosságnak pöre támadt a pénzügyminisztériummal, illeti a kincstári ügyességgel a miatt, mert a Ferenc Józsei tápcsatorna mentén lévő legelőjükről megfelelő ellenszolgáltatás nélkül nem akarnak lemondani.

A pénzügyminisztérium már hajlott a bátmonostoriak méltányos kivánságuk kielégítése felé s hajlandónak mutatkozott az ügy békés elintézésére. De bözbelépett a kincstári ügyesség s megindította a pört, melynek tárgyalására a szabadkai törvényszék már ki is tűzte a határnapot.

A bátmonostori érdekeltség a tárgyalás elhalasztása és az ügynek az ő javukra való elintézése kieszközölésére fölkértek a kerület képviselőjét, Latinovits Pált, aki a napokban a közbirtokosság elnökével, Némethel és a községi bíróval megjelent Teleszky pénzügyminiszternél, akitől a bátmonostoriak igazságos igényeinek kielégítését kérte.

A miniszter válaszában kijelentette, hogy a pör tárgyalásának elhalasztása iránt nyomban intézkedni fog, másrészt keresni fogja az alkalmas módot a rég huzodó dolog békés elintézésére.

A küldöttek ezután fölkeresték Madarasy államtitkárt, gróf Pongrácz Vince és Vass Tamás min. tanácsosokat, akik szintén kijelentették a maguk részéről is mindent el fognak követni, hogy a közbirtokosság kivánsága teljesüljön.

A bátmonostoriak, kik hálásan köszönték meg Latinovitsnak sikeres közbevetését, nyugodtan távoztak Budapestről.

H I R E K.

Igazságügyi kinevezések. A király Oláh Ferenc szabadkai törv. bírónak a táblabírói címet adományozta, Jákó Sándor zentai, dr. Szántó Ferenc zombori, Csik Imre szabadkai járásbíró a VII. fizetési osztályba léptette elő, Petneházy János kulai albirót járásbíróvá nevezte ki.

Dr. Tatits Péter előléptetése. A igazságügyminiszter dr. Tatits Péter budapesti V. kerületi járásbíró, a bírói kar egyik kitűnőségét, Bácsmegeyei kör volt alelnökét a VII. fizetési osztályba léptette elő.

Bérmálás Bácsmegeyében. Bácsmegeyében az ideai bérmálások sorrendje a következő: Május 18 Szépliget, délután Vekerlelva; 19. Boróc, délután Bácsóváros; 20. Bács; 21. Bácsujfalu; 22. Paripás; 24. Martonos; 25. Magyarkanizsán templomszentelés; 26. Magyarkanizsán bérmálás a városban; 27. Magyarkanizsán délelőtt a szállásokon, délután Adorjánban; 28. Oromhegyes, délután Felsőhegy; 29. Tornonyos, délután Keviben; 30. Ada; 31. Mohol, délután a szállásokon: június 1. Péterréve, 2. án Óbecse; 3. án Óbecse alsóváros, délután szállásokon; 4. én pedig Bácsföldváron. A bérmálás szentségét dr. Horváth Győző fölszentelt püspök fogja kiszolgáltatni.

A bajai kath. főgimnázium április 26-án d. u. 5 órakor szegény tanuló fölsegítésére a Bárány Szálló nagytermében szinielőadást rendez. Szinre kerül: „Attila”, énekes ifjusági szinmű 3 képben. Az előadást vasárnap, apr. 27-én, d. u. 4 órakor ugyanott félhelyárral megisméllik. Számozott jegyek előre válthatók Kollár Á. és Wagner Antal könyvkereskedésében.

Tisztviselő választások Temerinben. Temerinben április 18-án d. e. 10 órakor tartotta meg a közs. képv. testület Trenka Kálmán ujjvidéki tb. főszolgabírói elnöklete alatt a községi tisztviselők választását. A II. aljegyző anyakönyvvezető helyettesi állásra — mint levelezőnk írja — beérkezett 19 pályázat. Az irnoki állásokra beérkezett 27 pályázat. Az 1600 korona fizetéssel javadalmazott II. aljegyző anyakönyvvezetőhelyettesi állásra egyhangulag Jókai István okl. jegyzőt választotta meg a képv. testület. Jókaiiban a község egy nagyműveltségű, intelligens uriembert nyert, aki bizonyára vezetője lesz, a temerini fiataliságnak. A három 1440 koronás irnoki állásra Inotay János az ujjvidéki kórház köztisztviselőben állá ny. gondnoka továbbá Ackermann Gusztáv és Urszó Antal választattak meg. A két 1200 koronás irnoki állásra megválasztottak Fischer Ferenc és Boosz Lajos. A jelenlevő Jókai István,

Inotay János, Fischer Ferenc nagyováció közben nyomban le is tették az esküt. A megválasztottak magyaros vendégszeretettel fogadták a Kováts-féle vendéglőben a képviselő testület tagjait — este pedig Vermes jegyző tiszteletére fáklyás zene volt.

Panasz az ujjvidék óbecsei vasut ellen. A máv. üzletvezetősége figyelmébe ajánljuk a következő panaszos levelet:

Ujjvidéken, Óbecsén s a közbeeső állomásokon állandó a panasz a vonatok nap nap után megisméllődő késése miatt.

Ezért szives figyelmébe ajánljuk ezt az anomáliát az illetékes köröknek, akik azt hiszem be fogják látni igazát annak a végtelenségig rendszerbályozott publikumnak, akitől végtére is elég ha »tarifaemelés« stb. címen oly sok pénzt, szednek be, de akinek az ideje is drágább mint sem hogy a tizenkétórakor érkezendő vonatra d. u. két óráig várjon. (J—y.)

Jegyzőválasztás Petrőcön. Petrőcön a napokban töltötték be a jegyzői állást. Benyács Simon szépligeti jegyzőt választották meg, ki a jegyzői karnak egyik igen törekvő és kiváló képzettségű tagja.

A sorozás eredménye Magyarkanizsán a következő volt: Az I. korosztályban előállított 209 hadköteles közül 93, a II. korosztályban sorozás alá került 98 hadkötelesből 22 és a III. korosztálybeli 93 egyénből 26 ot talált alkalmasnak a sorozó bizottság.

Ajánlott levélküldemények feladása a levélgyűjtőszekrény útján. Május elsejétől kezdve az ajánlott levélküldeményeket levélgyűjtőszekrény útján is lehet feladni. E célra a posta 17, illetve 36 fillér frankójegebnyomattal ellátott levélborítékokat fog kibocsátani, melyek feltűnő jelzéssel bírnak és melyek felső részén a feladó nevét és lakcímét pontosan föl kell írni. E borítékok használata azonban nem kötelező, hanem tetszés szerinti burkolatot is lehet használni, melyet azonban, hogy az ajánlott kezelést el ne kerülje, megfelelően feltűnő jelzéssel (o.o. »Ajánlott« szó felírása és színes aláírása) el kell látni. Gondot kell fordítani a helyes díjazásra, mert a hiányosan díjazott küldemények csak egyszerűen kezelhetnek. Aki feladóvevényt kíván, ezt a postahivatalban utólag átveheti, köteles azonban, ha a tisztviselőt őt személyesen nem ismeri, magát kellő módon igazolni.

A Magyar Védő Egyesület Zomborban március 30-án tartotta meg a VIII. évi rendes közgyűlését. Vértesi Károly elnök hatóság megnnyitó beszédet mondott, melyet a közgyűlés, buzdító és tanulságos voltáért Szondi Mátyás táblabíró és Lederer Mihály kapcsolatos indítványára 500 példányban kinyomatni és széliküldeni rendelt, a megyei lapokat is felkéri annak közlésére. Steiner Lajos ügyvezető igazgató előadta az évi jelentést, többi között a Magyar Hét sikeres megtartásáról és Dobieczy Sándornak »Nem adózunk« című, a magyar ipar pártolására buzdító darabjának legközelebbi előadására. Dr. Fratricsevits Ast Vincze h. jegyző, Vujevich Alajos pénztáros számadatait ismertette, kinek a felmentvényt, elismerés mellett adott meg. Az egyesület vagyona 1026 korona, 86 fillér. Lederer Mihály indítványára Köllő Ignác Maros-Torda vármegye alispánját üdvözlük, a törvényhatóság-hoz beterjesztett s egy országos nagy közgazdasági alap megteremtése iránti javaslatáért. Elnök indítványára, a budapesti anyaegyesületben kifejtett ügybuzgóságukért elismerő köszönetet szavaztak Dobieczy Sándor ügyvezető alelnök országgyűlési képviselőnek, Csongor György, az »Iparvédelem« szerkesztőjének és Sassi Nagy Lajosnak. A jegyzőkönyvet Szemes József és Lederer Mihály hitelesítik. A közgyűlés végén érkezett a budapesti Magyar Védő Egyesület üdvözlő sürgönye.

Uj jegyzőlak Csantavéren. Csantavér község előjárósága április 6-án versenytárgyalást tartott a községi jegyzői lak átalakítási, kijavítási és kibővítési munkálataira. Ajánlatot tettek: Bechtler Péter (Cservenka) 7518.—, Berecz György 10,378.—, Medgyesy István 11,631.20 és Verseg János és Társa (Magyarkanizsa) 10,600.— koronával. Elfogadták Bechtler Péter ajánlatát.

A közegészségügy állapota Baján. Baja város legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésén a tisztí főorvos ezeket jelentette: A közegészségügyi viszonyok állapotát rendkívül kedvezőtlennek tartja s az elmúlt hóban határozott visszaesés konstatalható a februári statisztikához viszonyítva. 84 kanyaró, 3 vörheny és 3 diftéria fordult elő, a városi kózkórház kimutatása pedig a következő: előző hóról maradt 307 beteg, márciusban jött 156, összesen 463 beteget ápoltak a kórházban. Ezek közül elbocsájtottak márciusban 182 gyógyultat, meghalt 10, e hóra maradt 271 beteg. Született márciusban 36 fiu, 33 leány, összesen 69, meghalt 19 fiu, 33 nő összesen 52.

A tanfelügyelőség köréből. Dr. Török József somogy megyei segédtanfelügyelőt a közokt. miniszter Bács megyébe helyezte át.

Házasságok. Szárhó Géza, Zenta város polgármestere eljegyezte özv. Dala Károlynét Szegeden.

Mesko Ottó bajai városi pénztárnok e hó 19-én vezette oltár elé Kolozsváry Leonát, Kolozsváry Sándor ny. főszolgabíró leányát.

Dr. Turányi Zsigmond zombori ügyvéd május 1-én tartja esküvőjét Budapesten Mautner Elizával, Mautner Adóif orosz lói birtokos leányával.

Dr. Rákos József budapesti ügyvéd eljegyezte Wallfisch Johánnt Óbecsén.

Mondesz Mihály zichyfalvi földbirtokos a napokban tartotta esküvőjét Helmberger Mariskával.

Iskolalátogatás. A cservenkai községi iparostanonc iskolát — mint levelezőnk írja — a múlt hét folyamán meglátogatta Förstner Tivadar, budapesti iparoktatási szakfelügyelő, mely alkalommal úgy az elért eredménnyel a tanításban, mint az írásbeli dolgozatokkal és bemutatott rajzokkal teljesen meg volt elégedve. Miután még az nap este két osztályban végighallgatta a tanulást, a tantestülettel értekezletet tartott, melyen igen fontos utasításokat adott az iskola fejlesztése körül jövőben kifejtendő teendőkre vonatkozóan.

Halálozások. dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsost, Baja város kitűnő polgármesterét súlyos csapás érte. Édesatyja, felsőöri Hegedűs Lajos a napokban Kassán 80 éves korában meghalt. Dr. Hegedűs Iránt Baja társadalmában osztályon mély részvét nyilvánul.

Sztrilich Kálmán obecsei telekkönyvvezető neje a napokban 35 éves korában meghalt. A köztisztelít anyát nagy részvéttel temették el.

Dr. Blau Antal újvidéki fogorvos a napokban 61 éves korában meghalt.

Szilágyi Sándor magyarkanizsai kereskedő 60 éves korában meghalt. Nagy részvéttel temették el.

Jóváhagyott alapszabályok. A belügyminiszter jóváhagyta az *Órszállási* haladókör és a *zentai* keresztény kereskedő ifjak együletének alapszabályait.

Új ügyvéd. dr. Mester György zentai ügyvédjelölt a napokban ügyvédi oklevelet szerzett.

Csőd Újvidéken. Mijatovits Branivin kereskedő ellen elrendelték a csődöt. Tömeggondnokokká dr. Géza Imrét nevezték ki.

A gyermek számára való kedves újdonságot oszt szét ingyenesen a bécsi Nestlé cég. Kedves papír-babák ezek művészi kiviteiben, melyek kellemes szórakozást nyújtanak a gyerekeknek. Ezen újdonságon kívül mindenkinek próbadozokat is küldenek a Nestlé-féle gyermeklisztből s ezt is teljesen díjtalanul. Az ingyen babát és Nestlé lisztet kívánatra azonnal elküldi a Henri Nestlé cég, Wien, I., Biberstrasse 166.

Építkezés Péterrévén. A péterrévi ifjusági egyesület vezetősége március 26-án versenytárgyalást tartott az egyesületi ház felépítésére. Ajánlatot tettek: ifj. Beck Henrik (Bulkesz) 21.000. Németh János 21.950 és Boskovits Gyóka (Óbecse) 21.680. Gutwein Jakab 21.440 és Bucsú Pál (Péterréve) 21.450 koronával. A legelső ajánlatot elfogadták.

Végrehajtó választás Tündéresen. Tündéresen — mint levelezőnk írja — e hó 14-én töltötték be Szemző János főszolgabíró elnöklésével a végrehajtói állást. Mutits János titeli lakósi választották meg.

Női irnok. Ópalánka képviselőtestülete a napokban tartott ülésén az egyik irnok állást Delich Erzsivel töltötte be. Az új irnokkiszásony atyja Ujpalánkán községi eljegyző.

Súlyos baleset. Hunderer Nándor boldogasszonyfalvi főmoinárt a napokban súlyos baleset érte. A gép elkapta karját s összezúzta. Az orvosok az egész kart levágták.

Fizetésektelenségek. Spitzer Ignác bajai vásározó kézműáru-kereskedő 30 évi fennállása után beszüntette fizetéseit. Árukért 25.539 K-val tartozik, pénzért 11.200 K-val adós, amivel szemben a teljesen divatjamult áruból álló raktára a 15.000 K beszerzési árral szemben még 9000 K t ér, a kintlévőség pedig 5500 K. A hiány tehát 24.000 K. 35%-ot kínál megfelelő kezességgel.

Politzer Manó *csonoplyai* kézműáru-kereskedő fizetésektelen lett. A cég 6 év óta áll fenn, mely idő alatt pontosan teljesítette fizetéseit A kiegyezés valószínűen mielőbb létre jön.

Mulatság Palánkán. A palánkai *Tiszviselő* Otthon f. évi május hó 3-án, táncos egybekötött műkedvelői estélyt rendez. Az estélyt általános az érdeklődés. Az estély szereplői Kanyó Etuska, Achs Izor, Deim István, Groll József, ifj. Lebhajt Gyula, Schramm Frigyes, Schneider István. A program még némiest véglegesen megállapítva.

A m. kir. állami vasutak vonalain és az általuk kezelt magán vasutakon f. év május 1-én a nyári menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő féli menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A szeged-rókusi-szabadka-ujdombovári egy új gyorsvonatpár helyzetetik forgalomba I. és II. o. kocsikkal csatlakozással Ujdombovárról. Fiume felől ill. felé. Szeged-Rókuson pedig az új gyorsvonatpárhoz Nagyvárad, Kolozsvár felé ill. felől. A Bátaszékről Ujdombovára d. e. 9:52-kor érkező és az Ujdombovárról Bátaszékre este 6:30-kor induló vonat megszüntetik, helyettük e vonalrészben két új vonatpár helyzetetik forgalomba, indul Ujdombovárról d. u. 5:20-kor, érkezik Ujdombovára éjjel 11:02-kor, az új vonatpár Bátaszékre csatlakozást talál Szabadka felé, illetve felől.

A szeged-rókusi-zentai vonalon a Szeged-Rókusról jelenleg d. u. 2:26-kor induló vonat mintegy 90 perccel korábban fektetik, miáltal Zentán csatlakozást nyer Szabadka és Óbecse valamint Újvidék felé.

A szabadka-óbecsei vonalon a Zentáról Óbecsére jelenleg d. u. 4:40-kor induló vonat 50 pcel korábbra fektetik, miáltal Óbecsén csatlakozást nyer Újvidék és Tittel felé.

Az óbecse-újvidéki vonalon az Óbecséről Újvidékre jelenleg d. u. 3:45-kor induló vonat mintegy 90 pcel későbbre fektetik, miáltal Óbecsén csatlakozást nyer Szeged és Szabadka felől.

A vaskapu-titeli vonalon a Vaskapuról jelenleg d. u. 5:55-kor induló vonat az előző pontokban jelzett módosításokkal kapcsolatosan mintegy 90 pcel későbbre fektetik és menete gyorsított, Tittelre este 7:54 helyett este 8:58 kor fog érkezni.

A zombor-ujgombosi vonalon Zombor és Apatin közt egy új vonatpár helyzetetik forgalomba, indul Zomborból reggel 4:27-kor érkezik Zomborba reg. 7:45 kor.

A budapest kel. p. udvarbelgrádi vonalon a keleti expresszvonat Budapestre Belgrád felől reggel 6 óra 25 p. helyett már reg. 6 óra 10 perckor fog érkezni, Budapestről Belgrád felé pedig éjjel 11 óra 20 p. helyett csak éjjel 11 óra 30 kor fog indulni, belgrádi érkezése és indulása nem változik. A Budapestről Zimony felé jelenleg este 10 óra 10 kor induló személyvonat Budapestről 1 óra 5 perccel későbbben indulva, Szabadkára éjjel 3 óra 58 helyett 4 óra 01 kor fog érkezni, Szabadkától Zimonyig a menetrend a mai marad. A Szabadka felől Budapestre jelenleg d. u. 1 óra 40 kor érkező gyorsvonat Budapestre már d. u. 1 óra 30-kor fog érkezni, a vonatnál a soroksári megállás megszüntetik.

Gondnokság alatt. A szabadkai törvényszék Budanovits Lázár *bajmoki* lakost elmebaj miatt gondbnokság alá helyezte.

Végzettség válható szerencsétlenség történt f. hó 19-én Palánkán. Hauszworth József vas- és fűszerkereskedőnél, amint a »Bács megye« meg is írta nagy tűz pusztított. Most lakarijájék el a romokat és építik fel újra a raktárokat. Munkájuk közben — mint levelezőnk írja — ledőlt egy fa és maga alá temetett három kőművest. Az elősiető szomszédok és a többi munkások kimentették a három embert, akiknél a helyszínén azonnal megjelent orvos dr. Ilg Ede csak könnyebb horzsolásokat konstatait.

Gondnoksági zárlatot rendeltek el Zority Máté bacsabokodi lakos ellen.

A közadózás Baján. Baja város e havi közigazgatási bizottsági ülésén a kir. pénzügyigazgató jelentette, hogy befolyt: Egyenes adóban az elmúlt márciusban 11607:92 K folyt be, az előző év ugyanezen évében 14409:13 a mostani kevesebb 3101:25 K-val; hadmentességi díjban most 576 K tavaly 608:90 K, idei kevesebb 32:90 K-val; bélyeg és jogilletékben most 20415:14 K, tavaly 8716:43 K, az idei több 11698:71 K-val; fogyasztási italadóban az elmúlt évben 6416:66 K, az idei márciusban 6416:60 K; tanítói nyugdíjletékben most 667:92 K, tavaly 673:81 K, az idei kevesebb 5:88 K-val; országos betegápolási pótdobban az idén 404:46 K, tavaly 509:81 K, a mostani kevesebb 104:85 K-val.

Halál visszavándorlás közben. Cservenkai levelezőnk írja: Bayer Henrik, cservenkai lakos ezelőtt két évvel vándorolt ki Amerikába itthon hagyva feleségét és hat apró gyermekét. A főrekvő és szorgalmas ember az Újvilágban elég szépen keresett s keresményéből küldözgett itthon maradt családjának is, két évi ottarózkodás után, egyrészt, hogy megtámadott egészségét ismét helyreállítsa, másrészt mert honvágy vett rajta erőt, visszavándorolni kívánt. El is indult március hó végén Új-Jork-ból, mikor azonban Fiuméba érkezett már annyira gyenge volt, hogy ott kórházba kellett szállítani, hol két napra rá meghalt. A kórházi hatóság azonnal értesítette a községi előljáróságot s ez tudatta a szomorú hírt a mélyen sújtott családdal, mely iránt nagy részvét nyilvánul a községben.

KÖZGAZDASÁG.

A Bács megyei Gazdasági Egylet május 3-án tartja rendes évi közgyűlését.

Lépfene. Béregen és Bezdánban lépfene járvány van.

Vesztség. Csátalja, Bácsborsód, Bogyán községekben és Magyarkanizsán vesztséget alapítottak meg az állatok közt.

Sertésvész. Bácsalmás, Regöce, Pincéd, Overbász, Kiskér, Ópalánka, Mozsor, Sajkúsván, Tittel, Tündéres, Szeghegy, Kiszacs községekben, továbbá Zentán, Szabadkán és Zomborban sertésvész van.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság közgyűlése. Az Első Magyar Általános biztosító Társaság e hó 14-én délután tartotta Zichy János góf alelnök elnöklésével ez évi rendes közgyűlését. Az igazgatóságnak ormódi Ormódy Vilmos vezérigazgató által előterjesztett jelentése szerint a társaság díjbevétele a lefolyt év ismeretes rendkívül kedvezőtlen gazdasági viszonyai mellett is mindegyik üzletágában emelkedett, tanúságul annak az osztalton és változatlan bizalomnak, melyet a társaság 55 évi munkásságával a magyar közönség legszeleesebb rétegeiben vívott ki magának.

A tűz biztosítási üzlet kár dolgában nem mondható ugyan kedvezőnek, azonban az 1911-iki abnormális évvel összehasonlítva, még lényegesen kevesebb kártérítést kellett a társaságnak teljesítenie, úgy, hogy ez üzletág kielégítő nyereséggel zárul. A jégbiztosítási üzletágban a múlt évben előfordult rendkívül gyakori és súlyos jégverések következtében, amelyek igen jelentékeny kártérítéseket igényeltek, veszteség volt. Az életbiztosítási üzletág további fejlesztésére a társaság a lefolyt évben is kiváló gondot fordított és fokozott munkássága, valamint a biztosítási föltételeknél és díjtáblázatoknál életbeléptetett időszerű újítások következtében az életbiztosítási új szerzemények a pangó gazdasági helyzet és pénzügyi viszonyok dacára is túlhaladták az előző évi szerzemények összegét.

Noha a társaság gazdag tartalékainak elhelyezésére szolgáló előrendű értékpapírok tözsdéi árfolyama az általános, súlyos gazdasági helyzet folytán jelentékenyen alászállott, az esztendőnkön át következetes előrelátással és óvatossággal külön e célra gyűjtött tartalék egy részéből az évi üzleteredmény mindennemű megterhelése nélkül is fedezetet nyertek a különben csak átmeneti jellegű árfolyamkülönbsézi összegek. Az 1912 évi üzleteredmény a városos gazdasági helyzet dacára is a legjobban, a melyet a társaság ötvenöt évi fennállása óta eddig elért. A zárószámadás 5.413.333 korona 26 fillér tiszta nyereséget tüntetett fel s az igazgatóság indítványozta, hogy részvényenkint 8000 K. fizetessék ki osztalék gyanánt s a még rendelkezésre maradó összeg a külön tartalék gyarapítására fordíttassék. A közgyűlés az igazgatóság jelentését egyhangulag tudomásul vette, az igazgatóság indítványait elfogadta s a fölmentvényt az igazgatóságnak, valamint a felügyelőbizottságnak megadta. Jóváhagyta még a közgyűlés az igazgatóságnak és választmányának az alapszabályok értelmében közhasznú célokra fordítandó 27.066 korona és 66 fillér fölszátása iránt való együttes javaslatát, örömdetes mindez, mert a társaság miní tudnivaló, elsősorban és tulajnyomó részben a hazai talaj művelését tartja helyes feladatának, tehát prosperitásnak eredményei közvetlenül és közvetve a magyar gazdasági érdekeknek válnak javára. A laikusnak is megkérlelt fogalmat nyújthat a társaság óriási térfoglalásról az, hogy évi bruttó díjbevétele valamennyi ágazatában meghaladja az 53 millió koronát és hogy a társaság értékpapírállományai és pénzei ca 200 millió koronára rugnak. Gí-gászi számok ezek, ha tekintetbe vesszük, hogy hazánk közgazdasága a modern fejlődésnek még csak első korszakában van és az Első magyar általános biztosító társaság már ezt a rövid időszakot a biztosításügy terén oly eredményekkel gazdagította, melyek a gazdaságilag fejlettebb államok biztosító társaságainak sorában díszes pozíciót biztosítanak részére.

A növénygyökerek leginkább oly irányban terjeszkednek s talajban, hol még kellő levegőmenyiséget s bizonyos nedvességet is kaphatnak. Miután pedig a homokos talajban ezt nagyobb mélységben lelik meg, mint az anyagban, ennélfogva a homokos talajban az adandó Thomassalakot mélyebben kell bekapálni, mint az anyagos vagy vályogtalajban, hogy az mielőbb a növénygyökerekhez jusson.

A csigák ellen legbiztosabb szer a trágyázás szuperfoszfáttal, ha jól meghintjük azon talajt e műtrágyával, akkor másnap reggel a csigák mind eldöglenek.

Szerkesztői üzenetek.

„Fátyolos időkből.” Sorra kerül.
 Dr. P. S., Ujvidék. Köszönjük.
 Dr. P. J., Palánka. Ha még egyszer visszaküldik, akkor elküldjük a szalagot. Lapunk vezére e hó 24-én néhány napig Bácsborsodon marad.
 H. M., Szentfűlöp. Minthogy más két újságban előbb jelent meg, az indokoló részt mellőznünk kellett.
 B. T., Jánoshalma. Beterjesztették.
 L. I., Zenta. Nem szükséges. Anélkül is elintézik.
 „Hova jutunk?” Nem közölhető.
 „Más eszmének nincs talaja.” Nem nekünk való.
 K. S., Szered. A múlt heti tévesen Szegedre címzett üzenet Önnek Szeredre szól.
 Sch. G., Kerény. Mi pontosan küldjük. Ha ismét elmaradna, értesítést kérjük, hogy intézkedjünk.
 Z. T., Baja. Még nem küldték el.
 Gy. I., Kállód. A jövő héten otthon lesz.
 T. K. ly. Levélben fogjuk értesíteni.
 M. J., Baja. Lehetetlen. Kár minden lépésért. E hó 29-én d. e. 10 órákor.
 P. L-né, Budapest. Hétfőn a rendes hivatalos időben zárják le.
 L. H., Zenta. Nem ismerjük.

Legjobb szépség!
 Hölgyek részére nélkülözhetetlen!
 Óvakodjunk az utánzatoktól!
 Törv. védve. Csodás, gyors és biztos hatása.

A NŐI SZÉPSÉG

elérésére, tökéletesítésére és fontartására legkínálóbb és legbiztosabb a vegyítiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, mindenyógyeszerterében, úrgyógyászatban és illatszerekkereskedésben kapható Földes-féle

Margit-crème
-szappan

Ezen világhírű arckenőcs eltávolító szepőt, májoltót, pattanást, miteszt és más minden bőrbajt, sőt ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot tiszte, simává és üdvéé varázsolja.
 Ara: kis tégely 1 k., nagy 2 k., Margit hölgy-por (3-féle színben) 120 k. Margit szappan 70 fil., Margit fogpép (Zahn-pasta) 1 kor. Margit arcvíz 1 korona. Postán utárvételre vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő.

Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.
 Forrástár: Zomborban Mihályovits István, Németh Ignác.
 B. Topolyán: Jabab István gyógyszerész.

VEISZ LEO hitelügyi irodája

Szabadka, Novák palota.
 Hiteltudósítást ad kereskedőkről, iparosokról és magánüzemeltetőkről Szabadka területén.
 Olcsó pénzkölcsönt közvetít a nagyszabású és budapesti bankoktól bérházakra, földbirtokokra, tisztviselők és katonatisztek fizetésére.
 Ingatlanok vételét és eladását közvetíti.
 Okmányokat beszeres kívánatra Szabadka összes hatóságainál és vállalatainál.
 Biztosításokat közt tűz, haláleset és mindenféle elemi csapások ellen.
 Házaságokat közvetít polgári és katonai körökben.
 Mindennemű megbízásokat lebonyolításra elvállal.
 Díjtalan levelezés! Személyesen is elfövék kívánatra!

Hirdetmény.

Béreg községben

a l j e g y z ő

kerestetik. Fizetése 1000 kor. készpénz és 400 kor. lakbér.

A horvát és német nyelvet bírók előnyben részesülnek.

Béreg, 1913. ápril. 20.

Előljáráóság.

„Otthon“-szálloda Ada
tulajdonos: Nagy Gergely.

Igen látogatott hely, legújabb modern berendezéssel.

Kényelmes szobák; jó és olcsó étkezés; gondos kiszolgálás.

Nemzeti szálloda Bácsalmás

Bérlők: Hupfer Testvérek.

A felsőbácska legjobban látogatott szállodája. — Olcsó árak. — Gondos kiszolgálás. — Étterem és kávéház.

Gyümölcsfa - eladás.

Kiváló szép fejlődésű, erős és jó gyökerű

gyümölcsfák

akácfa, bokorrózsák és egyéb díszbokrok jutányos áron

eladók.

Tessék árjegyzéket kérni!

Kiss Dezső műkertész
Péterréve.

8-7

1421/1913 szám.

Pályázati hirdetmény.

Bajmok községben lemondás folytán megüresedett

gyalogrendőri állásra

pályázatot hirdetünk.

Pályázati kérvények 1913. május hó 15-ig alulírott községi előljáráóságánál nyújtandók be.

Javadalmazás: évi 600 korona készpénz, felszerelés és természetbeni ruházat.

Bajmok, 1913. apr. hó 18-án.

Lichteneckert József

Shakács Mihály

jegyző.

albíró.

1327/kig. 1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásában Szilbács székhellyel rendszeresített

körorvosi állás

lemondás folytán megüresedvén arra pályázatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtoakat, hogy az 1908. évi XXXVIII. t. c. 7 §-ában előirt képesítésüket és eddigi működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi május hó 25-ik napjának délutáni 5 órájáig hozzám nyujtsák be. — A később beérkezett, vagy kelloleg fel nem szerelt kérvényeket figyelmen kívül hagyom.

A körorvos székhelye Szilbács nagyközség és a körhöz még Parrag nagyközség tartozik. —

Az állás javadalmazása: évi 1600 korona törzsfizetés 800 koronáig emelkedhető és nyugdíjban beszámítandó 200 korona ötödéves korpótlék és 600 korona lakpénz, valamint a szabályrendeletileg megállapított rendelési-, látogatási, fuvar- és egyéb-díjak.

Megjegyzem, hogy a lemondott körorvos a községektől nagyobb összegű személyhez kötött pótlékot élvezett, továbbá azt is, miszerint kilátás van arra, hogy a községek a körorvos részére a lakást a közel jövőben természetben szolgáltatandják.

A választás kitüzése iránt külön fogok intézkedni.

Palánkán, 1913. évi április hó 15-én.

Zsigmond János

főszolgabíró.

Bednárz Károly

városi kertésznél

Magyarkanizsa,
(Bácsmegeye)

eladó nagymennyiségű 2 éves cserpekben nevelt magastörzsű

RÓZSAFA

a legjobb fajokban; darabonként 1 korona 20 fillértől 2 koronáig.

1-3 Árjegyzék bérmentve küldetik.

747 szám./kig. 1913.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Szond község előljáráóság községi vendéglő, kaszinó és kántorlak

épitési munkálataira

nyilvános írásbeli verseny tárgyalást hirdet.

1. Az írásbeli ajánlatok az egységárak megjelölésével teendők.

2. Csak azon ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, amelyek a rendelkezésre bocsátott hivatalos ajánlati és költségvetési úrlapon tettek, szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékban vannak elhelyezve s a lejárat határidőn belül pósta útján vagy közvetlenül adattak be. A boríték címlapjára irandó:

Szond község előljáráóságának.

„Ajánlat a létesítendő vendéglő és kántorlak épitési munkáira.” Az ajánlatok ivenként 1 koronás bélyeggel ellátva 1913. évi május hó 13 napjának d. e. 11 órájáig a községi előljáráóság adandók be. Az ajánlatok ugyanazon nap d. e. 11 órákor fognak nyilvánosan felbontatni. Az ajánlatok felett a községi előljáráóság fog dönteni.

3. Az ajánlat mellékletét képező költségvetésben számmal világosan ki kell írni, hogy ajánlattevő a költségvetésben részletezett mindegyik munkanem végrehajtását tételenként mily egységár mellett vállalja el, köteles lévén a vállalati összeget ezen az alapon kiszámítani, az így nyert összeget pedig ajánlatában számmal és betűvel kiírni.

4. Bánatpénzüll készpénzben vagy biztosítékképes értékpapirokban (betétkönyvecskékben) az ajánlati költségvetési végösszegének 5 %-a az ajánlat benyújtása előtt Szond község pénztáránál teendő le.

5. Elkészve benyújtott, távirati uton érkezett vagy a megállapított feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

6. A községi képviselőtestület fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, vagy amennyiben a verseny tárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, esetleg a munkák vállalatba adása iránt szabadon intézkedhessék.

7. A tervek és árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek a kötendő szerződés tervezetével együtt a községi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt (d. e. 9-12. d. u. 2-4.) megtekinthetők. Ugyanitt ajánlat és ajánlati költségvetési példányok 8 kor-ért beszerezhetők.

8. A beadott ajánlat az ajánlattevőre azonnal, a községre pedig csak akkor válik kötelezővé, ha azt a vármegye törvényhatósági bizottsága is jóváhagyta.

Szondon, 1913. április 12-én.

Peicsin Pál

bíró.

Sztrilich Jenő

2-2

jegyző.

Legelegánsabb
és legegyszerűbb

BUTOR

kiváló jó minőségben, legol-
csóbban beszerezhető kész-
pénzért és részletfizetésre

HAAS ÉS WEISZ

műbutor-asztalosok
és kárptosoknál

BAJA Főter, a városháza és Nemzeti-szálloda között.
Telefon-szám 143. ———— Telefon-szám 143.

6-26

2492. 1913 szám.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben megüresedett, évi 700 korona javadalmazással egybekötött 7-ik számú

gyalogrendőri állásra

ezennel pályázat nyitattik, felhívhatnak mind-azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a keresztlevel, katonai igazolvány, orvosi bizonylat, és erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt, sajátkezűleg írt kérvényüket 1913 év május hó 7-ig alulírott elöljáróságnál annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Ruházat és felszerelési tárgyakat a köz-ség adja.

Kiszolgált altisztek és a csendőrségnél szolgált egzéneknek előny biztosítottik.

Topolya, 1913. év április hó 10-én.

Fekete Endre
jegyző.

Csifcsák Ferenc
bíró.

2-2

Az egész vármegye
tudja már,

hogyan

Soós Károly

artézi fürdője

Óbecsén

az egészségesnek és a betegnek egyaránt
kincset ér.

Üdít, frissít, erősít! Az elpetyhüdt test-
ben az elsőfürdés után friss vér kering.

**Gőz- és kádfürdők. Tiszta,
csinos, új berendezés.**

**Kedvezményes jegyek!
A legjobb időbeosztás!**

Vig Emil

„Casinó” szállodája

Palánkán

egészséges, kényelmes és olcsó szobákkal
rendelkezik

HORVÁTH ÉS TÁRSA

tekeasztal és dákógyár

BUDAPEST,

Liszt Ferenc-tér 10.

Tekeasztalok elsőrendű minőségben,
különböző kivitelben.

Kávéházi berendezések és felsze-
relések.

Jégszekrényeket nagy választékban
tartunk raktáron.

Elefántcsontgolyók különböző minő-
ségben és árakban **Dákók** nagy
választékban.

Dákójavításekat és golyószabályozásokat, **be-
huzásokat** finom francia posztóval meg-
rendelés után azonnal eszközölünk.

Tervekkel, rajzokkal, költségvetéssel mindenkor
szívesen szolgálunk. 27-52

**A tavali nagy peronospora
járvány idején is**

külföldi eredményt értek el szőlősgazdánk a

„PRO-VINO”

nevű új permetező szerrel.

Kitűnően tapad! Azonnal oldódik! Aljat nem képez!

∴ Tessék ismertető füzetet kérni! ∴

A por ára kg.-kint 50 kg.-os zsákban 56
fill., kisebb zsákban 58 fill. Ugyanannyi
anyag kell belőle, mint a rézgálicból
s így a „PRO-VINO” a legolcsóbb
permetezőszer! Vezérképviselet:

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Alkotmány-u. 31.

2-8

1201/913.

Pályázati hirdetmény.

Az Urszentiván községben megüre-
resedett községi

segédjegyzői állásra

1913 évi május hó 25-iki határidő-
vel pályázatot hirdetek s felhívom a pályázni
szándékozókat, hogy felszerelt kérvényüket
fenti határidőig hivatalomhoz nyujtsák be.

Az állás javadalma a községi pénztár-
ból 800 korona és 200 korona állami kie-
gészítés.

Az illetmények előleges havi részletben
utalványoztatnak ki.

Ujvidék, 1913 év ápril. hó 12-én.

Nikolits Izidor

főszolgabíró.

2-2

A palánkai járás főszolgabírájától.

1916/kig. 1913. szám.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye palánka járá-
sának **Szépliget** nagyközségében a községi

jegyzői állás

lemondás folytán megüresedvén arra pályá-
zatot hirdetek.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy
1900. évi XX. t. c. 3. §-a, illetve az 1883.
évi I. t. c. 6. §-ában előirt képesítésüket és
eddig működésüket igazoló okmányokkal
felszerelt kérvényüket folyó évi **május
ho 10-ik** napjának délután 5 órájáig
hozzám nyujtsák be. A később beérkező,
vagy hiányosan felszerelt kérvényeket fi-
gyelmen kívül hagyom.

Az állással egybekötött javadalma-
zás a következő:

1. évi 2540 korona készpénzfizetés,
(amelybe a községi gyámpénztár kezeléseért
járó tiszteletdíj, valamint a természetben ki-
szolgáltatandó 20 mm. buza és 21. köbmé-
ter kemény tűzifa váltásáig is be van szá-
mitva).

2. Szabad lakás, (amelyet a község
tartozik mindenkor jó karban tartani és
amely után a házodót a község fizeti.)

3. 199 □-öl házikert, 418 □-öl szérüs-
kert, 640 □-öl szőlő és 16-1025/1600
hold szántó föld és legelő illetmény haszon-
élvezete, mely földek után az adót a jegyző
köteles fizetni.

4. A magánmunkálatokért szedhető
díjak.

A választás kitézése iránt külön fogok
intézkedni.

Palánkán, 1913. április hó 20.

Zsigmond János

főszolgabíró.

Első magyar általános biztosító társaság, Budapest.

I. Tűz-, szállítvány-, jég- és betörés-biztosítási üzlet.

KIADÁSOK.

Ötvenedik évi zárszámla 1912. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

KIADÁSOK.	korona		fill.		KIADÁSOK.	korona		fill.	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.					I. Tűzbiztosítás.				
Kifizetett károk és költségek	115 965 99				Az 1911. évről áthozott készpénz-díjtartalék				
Levonva viszontbiztosítási károk és költségek	5 320 340 39				a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	11 984 764	64		
Függőben maradt károk tartaléka	711 868	95			Tűzbiztosítások után bevett díjak és illetékek				
Származási költségek és viszontbiztosított rész utáni bevétel levon.	1 135 897	48			Levonva: törlesztett díjak	3 373 069 26			
Állományi adó és bélyegilletékek	377 334	39			viszontbiztosítási díjak	8 521 891 53	11 894 870 79		
Postabérek	146 477	14			Az 1911. évben függőben maradt károk tartaléka	599 843	75	24 701 110	19
A tűzbiztosítási felelőset terhelő igazgatási költségek	1 811 256	78			II. Szállítványbiztosítás.				
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	27 791	82			Az 1911. évről áthozott készpénz-díjtartalék				
	12 116 540	77	22 560 956	84	a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	100 000			
II. Szállítványbiztosítás.					Szállítványbizt. után bevett díjak és illetékek	615 825 56			
Kifizetett károk és költségek	326 046 13				Levonva: törlesztett díjak	18 068 73			
Levonva a viszontbiztosítási károk és költségek	263 165 41				Az 1911. évben függőben maradt károk tartaléka	81 244	39	277 800	24
Függőben maradt károk tartaléka	62 929	72			III. Jégbiztosítás.				
Származási és igazg. költségek a viszont. rész utáni bevétel levon.	81 719	38			Az 1911. évről áthozott készpénz-díjtartalék				
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	22 289	12			Jégbiztosítások után bevett készpénzdíjak és illetékek	4 789 482 85			
	100 000		290 879	22	Levonva: törlesztett díjak	511 473 22			
III. Jégbiztosítás.					viszontbiztosítási díjak	2 379 479 38	2 800 083 60		
Kifizetett károk és költségek	4 730 369 54				Az 1911. évben függőben maradt károk tartaléka	9 308	38	2 443 765	26
Levonva viszontbiztosított károk és költségek	2 949 348 85				IV. Betörésbiztosítás.				
Függőben maradt károk tartaléka	26 419	64			Az 1911. évről áthozott készpénz-díjtartalék				
Származási és igazg. költségek a viszont. rész utáni bevétel levon.	362 020	20			a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	430 000			
Állományi adó és bélyegilletékek	62 575	75			Betörésbizt. után bevett készpénz-díjak és illetékek	494 704 63			
Postabérek	7 732	81			Levonva: törlesztett díjak	63 805 42			
A jövő évben lejárt több éves jégbiztosítások esedékes tart.	91 797	28			viszontbiztosítási díjak	211 141 71	274 947 13		
A következő évek készpénz-díjtartaléka	667 649	33	2 980 806	20	Az 1911. évben függőben maradt károk tartaléka	219 757	50	648 700	89
IV. Betörésbiztosítás.					V. Egyéb bevételek.				
Kifizetett károk és költségek	63 637 80				Szalvény-, takarékp., váltó- és egyéb kamatok, valamint árfolyamnyereség idegen pénznemek után	1 764 189	25		
Levonva viszontbiztosított károk és költségek	29 785 84				Társasági hazák hozta jövedelme	123 016	07	1 887 208	32
Függőben maradt károk tartaléka	33 851	96							
Származási és igazg. költségek a viszont. rész utáni bevétel levon.	8 979	81							
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztosított rész levonása után és minden megtérülés nélkül	94 570	04							
	440 000		577 401	81					
1912. évi nyereség			3 620 700	81				1 887 208	32
			29 068 774	88				29 955 986	14

VAGYON.

Mérlegszámla 1912. december 31-én.

TÉTEL.

VAGYON.	korona		fill.		TÉTEL.	korona		fill.	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Állományi pénzeszközök					Részvényalapok: teljesen befizetett 3000 egész részvény a 2000 korona és teljesen befizetett 200 fél részvény a 1000 korona				
Értékpapírok és pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék:	475 877	33			Nyomórésztartalék	8 000 000			
Külön kimutatás szerint:					Külön tartalék	8 000 000			
Külön kimutatás szerint:	33 946 123	42			Külön tartalék	2 000 000			
Tiszteletdíjak és szolgák nyugdíjalapjának értékei:					Készpénzdíjtartalék a viszontbiztosított rész levonásával és minden megtérülés nélkül:				
2 890 000 kor. Kiszármazások országos földhitelintézet 3% os zálogjával	2 890 000				a) tűzbiztosítási díjtartalék	12 116 540	77		
40 db Posti hazai első takarékpénztári részvény	17 000				b) szállítványbiztosítási díjtartalék	100 000			
Átmeneti kamatok	765 000				c) jégbiztosítási díjtartalék	667 649	33		
	35 918 68				d) betörésbiztosítási díjtartalék	440 000			
			3 210 916	66	Függő károk tartaléka:				
Országos Ormódy Amélie alapítvány értékei:					a) tűzbiztosítási függő károk tartaléka	711 868	95		
60 000 kor. Kiszármazások országos földhitelintézet 4% os zálogj.	48 576				b) szállítványbiztosítási függő károk tartaléka	81 719	38		
Átmeneti kamatok	379 50				c) jégbiztosítási függő károk tartaléka	26 419	64		
	48 956				d) betörésbiztosítási függő károk tartaléka	8 979	81		
Első magyar általános biztosító társaság "Tűzoltók segélyalapja" értékei:					Különféle hitellek:				
100 000 kor. n. e. kir. Állampénztárban	68 978	97			Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	808 967	7		
Átmeneti kamatok	428 927	29			Tiszteletdíjak és szolgák nyugdíjalapja	8 000 000			
Lezárt mielőtt váltók	1 027 228	72			Különféle alapok:				
Társasági hazák	1 027 228	72			a) Első magyar általános biztosító társaság "Félszázas alap"	500 000			
Különféle adók: a) Pénzeszközök és maradványok a képviselőségeknél	3 583 959	92			b) Első magyar általános biztosító társaság "Ezredéves alapítvány"	200 000			
b) Maradványok idegen biztosító intézeteknél	2 842 382	50			c) Ormódy Vilmos-alap	100 000			
egbiztosítási osztály folyószámlán	1 808 110	08			d) Ormódy Amélie alapítvány	100 000			
	1 329 068	88			e) Első magyar általános biztosító társaság "Tűzoltók segélyalapja"	59 845 50			
			48 767 878	52	f) Első magyar általános biztosító társaság "Tűzoltók segélyalapja"	68 378 27		1 019 200	7
					1912. évi nyereség	1 887 208	32	1 887 208	32
					Az idei hozzájárulásokkal 6 664 569 kor. 85 fillérré emelkedik.			3 620 700	81
					A matematikai mérlegben szereplő külön alappal, valamint az idei hozzájárulással 4 081 367 kor. 09 fillérré emelkedik.			48 558 906	30

KIADÁSOK.

Ötvenedik évi zárszámla 1912. január 1-től december 31-ig.

BEVÉTELEK.

KIADÁSOK.	korona		fill.		KIADÁSOK.	korona		fill.	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
I. Tűzbiztosítás.					I. Tűzbiztosítás.				
Visszatérítendő költségekért					A múlt évből áthozott díjtartalék				
Hajléselek után kifizetett költségek	3 371 572	78			Befolyt díjak: ez évben kiállított kötvények után	2 745 455	79		
Lejárt kihazasítási tőkékért	5 296 615	50			az előbbi években kiállított kötvények után	24 327 391	44		
Kihazasít. biztosításoknál haláleset követik díjvisszatérítés	5 094 718	15			a biztosított tőke emelésére fordított nyeresemények	124 105	42		
Függőben levő károk és díjvisszatérítések tartaléka	64 618	11			illetékek	594 494	32		
Függőben levő kihazasítási tőkék tartaléka	756 082	60			Levonva: törölt kötvények és díjnyújtás	27 791 566	97		
Függőben levő kihazasítási tőkék tartaléka	422 213	58			viszontbiztosítási díjak	2 067 691 K 30 f.			
Értékpapírok					viszontbiztosítási díjak	1 064 718	35		
Helyesek	1 178 236	18			Kamatjövödelem	3 132 459	65	24 659 087	32
Értékpapírok	381 875	60			Múlt évi függőben volt károk és díjvisszatérítések tartaléka	720 388	34		
Értékpapírok	305 388	11			Múlt évi függőben volt kihazasítási tőkék tartaléka	400 399	70		
Tisztelt díjak	1 550 420	93							
Adóer	338 726	06							
Országos díjak	68 234	81							
Szervezési és díjelőjárás költségek	294 886	88							
Rehabilitációs tartozások leírása	1 910 151	99							
Kiszármazások tartaléka	27 587	51							
Díjtartalék ez év végén	4 000								
1912. évi nyereség			161 928 309	68				7 107 501	02
			1 792 332	45				1 136 788	14
			184 137 019	74				184 924 876	14

VAGYON.

Mérlegszámla 1912. december 31-én.

TÉTEL.

VAGYON.	korona		fill.		TÉTEL.	korona		fill.	
	korona	fill.	korona	fill.		korona	fill.	korona	fill.
Állományi pénzeszközök					Díjtartalék				
Értékpapírok és pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék					Levonva a viszontbiztosítási díjtartalékok	167 355 610	15	fill.	
Külön kimutatás szerint:					Biztosítási alap	5 427 399	47	fill.	
Tulajdonosi csoportok értékpapírjai	139 008 344	02			Kihazasítási tőkék nyereseménye	1 136 788	14		
80 500 kor. n. e. magyar kir. 4% os koronaárjárdék	84 45				Függőben levő károk tartaléka	8 000 000			
6 500 kor. n. e. M. földhitelint. 4% os zálogj.	5 720				Függőben levő kihazasítási tőkék tartaléka	7 000 000			
Átmeneti kamatok	73 055	60			Tulajdonosi csoportok számlája	422 105			
Jelzálog-kölcsönök	1 142 412	70			Előre fizetett díjak	7 000 000			
Kötvény-kölcsönök	473 100				Fel nem vett nyeresemények 1911. évről	30 000			
A központi tartozások folyószámlán	19 718 755				Kiszármazások tartaléka	4 000			
Pénzeszközök és maradványok a képviselőségeknél és viszontbiztosított intézeteknél	1 901 941	21			Viszontbiztosítottak és mások követelése	200 000			
	4 891 531	33			1912. évi nyereség	7 107 501	02		
			167 209 689	63				1 136 788	14
								184 924 876	14

Értékpapírok és pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék:

Az elmaradt mérleg szerinti	K	33 946 123 42
Az életbiztosítási ágazatok mérlege szerinti	K	139 008 344 02
Összesen	K	172 954 467 44

a) Értékpapírok:

Záloglevelek	K	1 142 412 70
Községi kötvények	K	129 3 8 892 50
Árjárdék és Állampénztárban tartott kötvények	K	2 000 000 00
Különféle egyéb értékpapírok	K	14 139 329 25
	K	1 178 236 18

b) Pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék

	K	161 928 309 68
	K	1 792 332 45
	K	184 137 019 74

Budapest, 1912. december hó 31-én.

Az igazgatóság: **Halban Adolf,** **Hajós József,** **baró Harányi Erzsébet,** **László Zsigmond,** **Frank Henrik,** a központi könyvelés főnöke.<

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsétnyomók, keletbélyegzőt, számzógépeket és minden e szakba vágó munkát a legju-timosabban készít az

Első magyar ruggyanta-bélyegzőgyár és intézet

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körút 17. sz.

A Bácsmegeyi Gazdaságvétség osztálya.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Ementáli sajt

szép és jóízű, Gádor községben készült
kilója 2-20 fillér.

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye)

A 4 kilót meghaladó rendelések ugyanezen árban postadíjmentesen küldetnek.

Nagyobb vételnél megfelelő árengedmény.

KOHN ARNOLD

sirkőraktára

Budapest, VII., Károly-körút 15.

Telefon (interurban) 18-76.

Ajánlja állandóan nagy raktárát síremlékekben a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Rajzok és költségvetések díjmentesen.

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitűnő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

14025. szám

alisp. 1913.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye székházában levő hivatalos helyiségek fűtésére az 1913/1914. évi téli időszakban szükséges 920 (kilencszázhusz) köbméter száraz, rothadástól teljesen ment, kizárólag héjjas első (I.) osztályu fiatal cserhasáb, tölgyhasáb, gyertyán vagy bükkhasáb **tűzifának** biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli verseny tárgyalást hirdetek.

1. Szállítási határidő 1913. október 31.

2. Az ajánlatok köbméterenként egységárrakkal teendők; százalékos árengedményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatok nem lesznek figyelembe véve.

Csak szabályszerűen kiállított, magyar nyelven szövegezett, ivenkint egy koronás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt, sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felirattal látandó el:

„Bács-Bogrod vármegye alispánjának

Z o m b o r.

Ajánlat a 14025/alisp. 1913. számú verseny tárgyalási hirdetésben kiírt tűzifa szállításra.

3. Az ajánlatok Czálínger József vármegyei irodaigazgatónál (Zombor vármegyei székház, I. emelet, 37. szám) 1913. évi

május hó 9-ik (péntek) **napjának délelőtti 12 órájáig** adandók be. A később érkezettek nem fognak figyelembe vétetni.

4. Bánatpénzül készpénzben, vagy biztosítottékképes értékpaparakban az ajánlati költségvetés végösszegének 5%-a legkésőbb 1913. évi **május hó 9-ik** (péntek) **napjának délelőtti 11 órájáig** jelen hirdetmény számára való hivatkozással a zombori m. kir. adóhivatalnál teendő le.

Az adóhivatali letéti nyugta, vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

5. A verseny tárgyalás Zomborban, a vármegye székházának I. emeleti kistermében 1913. évi **május hó 10-ik** (szombat) napján **délelőtt 9 órakor** fog megtartatni; a verseny tárgyaláson, illetve az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

6. A szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek és az ajánlati minta Czálínger József vármegyei irodaigazgató hivatalos helyiségében jelen hirdetmény közzététele napjától az ajánlatok benyújtásának határidejéig a rendes hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Az ajánlati mintát a vármegye irodaigazgatója az e végett jelentkezőknek díjtalanul kiszolgáltatja.

7. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A szállítandó tűzifa a várm. gazdasági választmánya által fog átvétetni.

9. A tűzifát tartozik vállalkozó jelen hirdetmény 1. pontjában megjelölt határidőre a vármegyei ház hátulsó udvarába beszállítani és ott 20 méter hosszú sorokban, az egy-egy méter hosszú hasábokat egyenesen fektetve és csakis minden sor végén a hasábokat keresztbe rakni.

10. A szállítás odaitélése felett döntő hatóságok részére fentartatik azon jog, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintett nélkül szabadon választhassanak.

Zombor, 1913. évi április hó 12-én.

Sculféty Ferenc,
alispán.